

A háború.

A háború szedi máris áldozatait. A harc-téri levelek rettentő dolgokat tudnak beszélni ama pusztításokról, melyeket az oroszok ágyú Ruskuk és Nikápoliban végbevittek. Az oroszok soha sehol sem tudták előre a bombázást. A rusztuki parancsnok, Esref pasa kérdést tett Konstantinápolyban, s onnan azt a választ kapta, hogy a hasonlóval viszonozza. Így fogott aztán hozzá Gyurgyevó bombázatához, mely város szintén sokat szenvedett.

A „Köln. Ztg.“ konstantinápolyi levelezője értekezett a török külügyminiszterrel, Szavfet pasával, ki a többi közt ezeket mondta: „Mi békét fogunk kötni csak némileg is elfogadható feltételek alatt; mindamellett hiszünk még Anglia támogatásában.“ Följegyzé egyuttal a nevezett lap tudósítója, hogy valamennyi török államférfi nagy bizalmatlansággal viseltetik Ausztria-Magyarország külpolitikájára iránt.

A csárnak a bolgárokhoz intézett proclamatója alkalmából a Párisban lakó bolgárok nevében Popov bankár, Stsilow tudor és Apostolow gyógyszerészalkalattal uvoztó taviratos küldeteket Plojesztbe Gortsakoffhoz, mely távirat következőleg hangzik: „Meghatva az orosz hadseregnek szerelt bolgár hazánkba történt győzelmes bevonulásáról és a felszabadítónak a bolgár néphez intézett magasztos proclamatójáról érkezett hírek által, kérjük excoziadát, méltóztatssék ő fel-egyes lábaihoz tenni legalázatosabb hálnak kifejezését. Éljen a császár, éljen a hadsereg!“

A Korfuban lefoglalt hadsereg.

A Korfuban lefoglalt hadsereg sorsa eldől már. A Lloyd-gőzös fogja azt Triesthez szállítani s a törökök nem fogják azt megkapni az egész háború tartama alatt. Hanem majd csak akkor, ha vége lesz a háborúnak. Akkor lesz arra nagy szükség! — Photiades bej, athéni török követ szóval visszavonta a görög kormányhoz intézett jegyzékében hangzottakat fenyegetéseit. Így lón „kiegyenlítő“ az ügy; még pedig az athéni oszt-rák-magyar ügyvivő, Eisenstein lovag közbelépése folytán, — mint a „Pol. Cor.“ athéni levele mondja.

Grant Duff alternatívája.

Grant Duff, ki az angol „liberalis“ keleti politika egyik hive, de nem tartozik a muszka imádsáshoz közel álló Gladstone-törédékhez, egy angol folyóiratban („The Nine tenth Century“) a keleti politikát fejtegetve a következő alternatívát állítja föl. Vagy egy oly béke lesz a mostani háború vége, melybe az összes conferentia-hatalmak beleegyeznek. Ez aztán nem lesz egyéb egy toldozás-foltozásnál. Angliának pedig segítnie kell a foltozó munkánál. Vagy pedig a háború megoldja a keleti kérdést s lerontja a török birodalmat. Ekkor Angliának arra kell törekedni, hogy egy új bizánci birodalom jöjjön létre egy európai uralkodó családból származott fejedelem alatt. Ha pedig ez ki nem vihető, akkor Angliának el kell foglalni Egyiptomot és Krétát s biztosítani magának az utat Indiába. A többi aztán lássák a többi hatalmak.

A bielai csatáról.

A „D. Tel.“ harc-téri tudósítója Sumláról vasárnap kell sürgönyében ezt mondja: Bulgáriában tegnap, szombat volt az első csata, mely a törökök győelmével végződött. Az oroszok Sisztofvól előnyomulva, az átkelési helytől délkelet felé mintegy 20 angol mérföldnyire eső Bieláig hatoltak.

Itt a törököknek nagy hadereje volt összpontosítva és egy nagy csata kezdődött. Mindkét fél úgy harcolt, mintha az egész háború kimenetele és csatától függne. Az ottománok parancsnoka a rendelkezésére álló rövid időt arra használta fel, hogy a lehető legjobban megválassza hadállását és csapatait a mennyire csak lehet előnyösen használhassa fel.

Az oroszok nagy hévvel kezdték a támadást, de a török tüzéség mindjárt kezdetben roppant pusztítást vitt végbe soraikban. Az ottomán gyalogság is bámulatos hősiességgel küzdött és végre a betört ellenséges hadtömeg képtelen lévén a védelmi állásban maradt sereg vérengzését kiállni, visszavonult, holt tetemekkel és hadloklókkal borítva hagyván a csatátért. Ezen nagyfontosságú sikerrel még várjuk a további részleteket.

Azt is hírül hozták ide, hogy az oroszok hidját Sisztofvónál a török ágyúhasználatok összerombolták, elvágyván ekkép az oroszok közlekedési vonalát a román parttól.

Segédcsapatok egyre özönlenek a határ felé. A Ruscsukban lévő harc-téri tudósítók most nem küldhetnek sürgönyöket, mert a bolgárok rosz indulatból elválták a táviradhuzalokat.

A Duna melletti csatáról.

A „Daily Telegr.“ a következő sürgönyöket hozza.

Sumla, szombat. A határon igen erősen foly a harc.

Sisztofvónál 4000 ember háborítlanul ájtott, miután előbb Nikápolynál tették sikertelen kísérletet. Előbbeni helyen száz nagy bárka és több vontató hajó használatot jax átkelésre. A török tüzéség nagy hatással támadt az ellenségre, de a gyalogság számára nézve gyenge lévén, déltájban kénytelen volt visszavonulni. Segédhadak érkezvén másnap reggel Ruscsukból, a küzdelem megújult azzal a czállal, hogy az oroszokat visszazúzzák; de a törökök száma még mindig cse-

kélyebb volt, míg az oroszok ereje a szüntelenl átkél hadak által egyre növekedett. A „Meamboli“ páncélos hajó a lehetőt megtette, de hogy minő eredményrel, azt nem lehet tudni. Időközben minden irányból segédcsapatokat küldenek a küzdelemben lévő török hadak erősítésére. Mindkét fél véresen küzd. Az áldoklás a folyamodon rettenetes. Gyakran elsüllyesztenek megrakott hajókat és a csatározás lassankint az egész dunai vonalra kiterjed. Az eredmény még kétes, a küzdelem óráról-órára nagyobb mérvet ölt.

Szilisztria, szombat. Fentebb a Dunamen tén erős csatározás foly, de itt még nincs harc. — Ruscsukot erősen bombázzák. A törökök makacs védelmet fejtenek ki. De nagyobb számú haderőre volna szükségük, hogy sikeres ellentállást lehessen kifejtetni a roppant számú ellenséges hadak kal szemben. A Dobrudzsában lévő oroszok Medzsidié közeléig nyomultak.

Csernoviczon át távirják az „Estafett“-nek: Miután basibozukok által néhány orosz fogoly kilelt végezve, az orosz főparancsnokság kiadta a rendeletet, hogy minden basibozuk s minden egyén, ki fegyverrel elfogatik és nem tartozik a török reudes hadsereghez, azonnal fölbövezzék.

Az ázsiai harc-térről.

Eevin, péntek este, (A „D. Tel.“ sürg.) Mukhtar pasa itt van. A hadseregben nagy a lelkesedés. Ide érkezett hírek jelentik, hogy az oroszok mindenütt visszavonulnak — vagy legalább hátrafelé tesznek mozdulatokat — amit az általuk szenvedett nagy veszteségeknek tulajdonítanak.

Batumból, jun. 29-ikéről kelezve jelenti Dervis pasa: A török és orosz haderők közötti mérközése után az oroszok elvitték ágyúikat a Sampe magaslatoiról és Kuszuibanba vonták visszasa balszárnnyukat. Ma a török jobbszárnny egy oszlopa megtámadta az ellenséget és kényszerítöket Dzsehangiri régi hadállásaikba visszavonulni. Még tart a csata, de a Zampe és Koszulan magaslatoir már a törökök kezében vannak, kik e helyeket megerősítik. Egy más osztag elfoglalta Csruksunál a határvonalat s az oroszok ott megfutottak.

Orosz újítások.

Az orosz főhadiszálláson jelentékeny újítást léptettek életbe, egy újságot adnak ki. A főparancsnok ugyanis megparancsolta, hogy a vezérkar egy katonai szaklapot adjon ki, mely a rendeleket, a jutalmazottak névsorát, harci híreket, a sebesültek, elesettek stb. névsorát tartalmazza. A lap naponként megjelenik, szerkesztöje Kresztovszki hadnagy, előfizetési ára Oroszországra és a hadseregre 3 ezüst rubel.

Az éjjel érkezett lapokban a következő híreket találjuk:

Az orosz-oláh szövetség czélja nemcsak az oláh függetlenség biztosítása kifelé, hanem a fejedelem függetlensége belföldi pártokkal szemben s az ország consolidálása egy fegyelmezett hadsereg által. A szövetség, mely már teljesen megkötöttet, Kogalniceanu műve.

Az angol hajóhadon kívül, egy stambuli távirat szerint, a francia hajóraj is legközelebb a Besika-öbölbe érkezik.

Az oroszok veszteségét a Duna jobb partján Bukarestből is megerősítik. A bolgár földre áttett főhadiszállást ugyanis az oroszok kénytelenek voltak Zimniczába visszahelyezni.

Sumlába tegnap 400 orosz foglyot szállítottak.

Bratiunú szándékai.

Bratiunú román miniszterelnök a román hadügyi államtitkár kíséretében jun. 28-án Kalafatha utazott. Szándékairól a „Times“ bucaresti levelezője a következőket jelenti:

„A román cabinet harozias szándékot mutat; úgy látszik, már el van határozva, hogy a román hadsereg át fog kelni a Dunán. Formaszere szövetség nem köttetett Oroszországgal, Románia önállóan akar Törökország ellen háborút folytatni. Románia czélja először is az, hogy elismeresse a portával teljes függetlenségét, a második pedig az, hogy lerombolja (már mint a román sereg rombolná le orosz segítség nélkül!) a dunamenti török várakat, úgy hogy a Duna mindkét partja egyforma legyen és így a Duna szabad hajózhatása és állandó semlegesítése biztosították. A román kormány azután teljes kárpótlást fog követelni a háborún költéseit és a pusztításokért, miket a török hadsereg minden modern hadviselési szokás ellenére elkövetett.“

A román kormány eddig oly gyáva, ámitó és alattomos politikát követett, hogy e henczegés — most, a sisztóvi napok után, cseppet se csodálkozunk; és hajlandók vagyunk azt hinni, hogy a „Times“ levelezője nem írta a fentebbi sorokat — tréfából.

Táviratok.

Konstantinápoly, július 3. Az „Ag. Havas“ jelenti: Az oroszok Sisztofvót meghaladták s úgy látszik Rasgrad felé akarnak nyomulni; azt állítják azonban, hogy Bielánál, hol nagyszámú török haderő van összegyűjtve, még nem nyomultak. Ruscsuk és Gyurgyevó közt a bombázás folyik. Az oroszok Nikápolyt is bombázzák. Az erzerumi kormányzó egy távirata jelenti, hogy az oroszok nagy veszteséggel elűzték Karakiliszből, mely ép úgy, mint a körülvevő hadállások a törökök által elfoglaltak. Az oroszoknak Ászi-

ból visszavonulása megvalósul. Az orosz központ Kars mögé vonult vissza, míg az Aláskertnél megvert oroszok Bajazid felé folytatják a visszavonulást. A törökök Ásziában támadási lépnek föl. A hat vétes-hajóból álló angol hajóhad ma érkezett meg a Besika-öbölbe. — A Dunától semmi hír nem érkezett; az oroszok bolgárországi előnyomulásáról különféle hírek cirkulálnak. Szavfet pasa táviratokat intézett a török nagykövethoz, melyekben tiltakozást emel az oroszok által Aláskertnél elkövetett kegyetlenségek és Ruscsuk bombázása ellen. A törökök támadást készülnék intézni Poti ellen.

Konstantinápoly, jul. 3. este. A portához ma érkezett hivatalos sürgönyök a következők jelentik: Sisztófvónál 18 orosz és 12 török zászlóalj közt harc történt, melyben a törökök maradtak győztesek. Az Aláskertnél folyt harcokban az oroszok nagy veszteségeket szenvedtek. Az oroszok kényszerítve vannak Karsz ostromát megszüntetni. — Szuchum-Kalenál az oroszok újból megverettek. Határozottan állítják, hogy a hadügy-minister távolléte alatt M. und Damat pasa fogja végezni a hadügyminister teendőit. A szultán rendeletére a ministereknek el kell hagyni a Bosphorus melletti lakásaikat és Stambulba átköltözni, hogy így idővesztésnek nélkül jelen lehessenek a rendkívüli minisztertanácsokban.

Konstantinápoly, jul. 4. Az „Ag. Havas“ jelenti: Az oroszok Bielánál visszanyomultak; a Rasgrad elleni nyomulását lemondattak, s most Tirnovó felé tartanak. Az oroszok kísérlete Totzakennél a Dunán átkelni, visszaverték. — A harc-térre nagyszámú csapat ment. Konstantinápolyban legközelebb ujonez-sorsolás lesz. Hajdár offendi, egykori bécsi nagykövet Teherába nevezetett ki nagykövetté.

London, jul. 3. A felsőházban Derby egy kérdésre azt válaszolta, hogy Persia és Törökország közt soha sem volt megállapítva határvonal, mivel az erre vonatkozó alkudozások majd mindig megszakítottak, most a háború miatt azonban csak felfüggesztették, félbeszakítva nincsenek. — A kormány minden lehetőt meg fog tenni, hogy a háborút Persia és Törökország közt megakadályozza.

Bécs, jul. 4. Angolország képviselői a külföldi udvaroknál kijelentik, hogy Angolország, midőn hajóhadát a Besika-öbölbe küldi, ket-tes célt tart szem előtt: Megakarja övni Angolország közvetlen érdekeit és bizonyos esettségekkel szemben készen akar állni a konstantinápolyi keresztények védelmére.

Péra, jul. 4. (A „D. Ztg.“ tudósítójától.) Dervis pasa orosz területre hatolt. Karsz fölmentetett. Az oroszok Karakalisánál újból megverettek.

Prága, jul. 4. A „Bohemia“ megczáfolja azon hírt, hogy hesseni Sándor herceg bolgár trónjelölt; mert ha az volna, Bécsben nem tűntették volna ki annyira. Ugyane levelező közel ki-látásba helyezi a katonai actiót.

Bécs, jul. 4. A „P. C.“ jelenti Bukarestből: A zimniczai hid készen van, már több nagy lovas hadtest is el kelt rajta, az oroszok egy bolgár hadsereget készülnék minél előbb alakítani, mely minden fegyvernemet fölölleljen. Az ideiglenes kormány székhelye Tirnovóba határozottatott, melyet azonban az oroszok még nem szálltak meg. Az angol hajóhadnak a Besika-öbölbe mentéről szóló hír orosz körökben mély lehangoltságot idézett elő.

A keleti kérdéshez.

Nem tartjuk érdektelennek egy olyan egyén leveleiből idézni az alábbiakat, kinak hosszu időn keresztül volt alkalm a helyszínen tanulmányozni a keleti kérdést és így ítélete mindenestre súlylyal bír e kérdésben. A levél így szól: Kedves barátom! Mult hóban hozzám intézett becses leveled pár pontjára azonnal feleltem. A miket jeleztem most már részben teljesülve, részben folyamatban vannak. Az orosz sereg balszárnnyá igyekszik hatalmába keríteni a Csernavoda-küszten-dzei vasutat, a Gyurgyevó-Zimnicza-Turnu-Magurelli borzasztó vérontás a ruscsuk-várnai vasutra vetette szemeit. A centrum borzasztó áldozatot fog okozni Sándor czárnak, ki már is megcsókoltá kétszer és megcsírátta legjobb tábornoka hulláját és a lábai előtt elpattant gránát darabjai fityűlőse után magára kettős keresztet vetni jónak tartotta. A jobb szárny Vidinnél ha át törhet, azt körülzárandja s aztán sielni fog a Morova völgyébe Niss alá s onnan a Moricza völgyébe Sofia, Philippopol alá, hogy az oda törekedő centrummal, melynek még Sumlába kell harapni, a Drinápolyban kezét soroztson.

Nem osztozom a bucaresti román lapok azon lelkesedésében, hogy a jobb szárny aghamarább fog Konstantinápoly alá jutni. Ilyen mestervágás, nagy rizikó fogna lenni a centrum nélkül. Legyen bár miként, de annyi tény, hogy török szomszédaink Pyrrhus győzelmét fogják megszerezni Sándor czárnak. Erre ellehetünk készülni.

Hanem becses leveled harmadik kérdő pontjára is felelnem kell. Nem multa idejét. Azt kérdezéd: „Végzetserű leend e a román birtokosságra az orosz szövetség?“ E kérdés csak is egy válasz lehet t. i. hogy igen is végzetserű leend, kivált ha a mint látszik, a kis Románia nem fog megelégedni a Duna balpartjának vé-

delmezésével, hanem nagyot akarván nyelni, át-megy a jobb partra hódítani. Ki mint csekély-ségem, is évtizedek óta figyelemmel kíséri Románia belföldi életét, annak el kell ösmerni, hogy ez a kisd ország husz év óta sokat haladt.

Am, de ezt elismernei, meg kell mondanunk az igazat, hogy t. i. még felette messze van azon belerőtől, hogy már hódításához kezdjen.

Bármit írjon a viszonyokat nem ismerő, Románia fiatal hadserege, ha I. Károly áll elő-re, a pokol tüzebe is belemerend, de épen ez lesz Románia pusztulásának okozója. Azt a hadserget husz év alatt vitték oda, a hol ma áll. Az a hadsereg milliókba került az országnak s ha azt egy derekas ütközetbe elviszi, úgy fog járni az ország, mint Mihály vajda mirizslói ütközete után t. i. nyitva álland a szomszédok előtt, mint Mihály vajda halála után állott töröknek, németnek és magyarnak.

A hódítás vágya, melyet Mihály vajda ébresztett volt a havasalföldiek kebelében, két százados fanariota megaláztatást okozott Munte-nianak. Moldova a nagy n a k nevezett fejede-lme István szintén addig verekedett lengyel-lel, törökkel, magyarral, hogy halála örökjén ő maga ajánlotta bojárainak a törökkel való kibé-külést. Ez a kibékülés három százados rabszolgái állapotot hozott, mert Moldova 50 éves év alatt meglábolthatlan betegségbe süllyedt s azóta csak uszályhordozója lett a török seregnek s később az orosznak. Szóval kicsiny országnak hódító há-boruba keveredni: valóban v é g z e t e s. Romá-nia az örvény szélére jutott, még talán nem késő visszahúzó, ha ugyan az orosz szövetség dicsősége már el nem kábitotta, de ha serge átmegy a Dunán s ott lekasaboltatik: elfogják ő k is mondhatni az erdélyiekkel: „Heu parvo tumulo quanta ruina jacet!“

Magáról a földbirtokosokról szólva azon osztály egy Stirbert, Misut s még pár moldovait pl. Rozno-vánt, Sturza t leszámitva, e hadjárat alatt tel-lesen tönkre fog menni. Terményeit hitelben s alapot nem bír papirosoként kénytelen oda adni orosz és román seregnek, lovait már is összeszed-ték a haza nevében ingyen, falka disznói mikor fognak a dunai tavakban meghízhatni, hogy Buda-pestre s Bécsbe szállíttassanak? Az állambirtokok haszonbérli nem fognak fizethetni s ez újabb csapás leend. A háború alatt alkotmányról több szó sem lehet. Hát azután? Ez is nagy kérdés. Romániait csak az mentheti még meg, ha nem áll be hódítóknak, de ha azt teszi, úgy jó éjt neki! Akármelyik esetben anyagilag legalább husz évre tönkre jutott már eddig is. Ölel szerető barátod K.

Bárá Kemény István

beszéde, a nagy-enyedi törvényszéknek Gyula-Fehérvárra történt áthelyezése ügyében, az igazság-ügyér ő méltósága által adott válasza:

T. ház! Engem az igazságügyér ő nagy-méltósága válasza teljességgel nem nyugtathatott meg. Lehetnek, kik azt tudomásul veszik; de én ezzel szemben határozottan biztosítom a t. miniszter urat és a kormányt, hogy nemcsak Enyed, nemcsak Alsó-Fehérmegye, — melyek legközelebb vannak érdekelve, — hanem az egész erdélyi magyar intelligencia fogja, igenis keser-ves tudomásul fogja venni azon szomorú tényt, hogy akkor, midőn a német kormány mindjárt a forradalom legyőzése után, in prima furia csak némi tartózkodás és a leeggett épületekre reá mu-tatva vitte Fehérvárra a törvényszéket, most a magyar kormány oly könnyedén mérte ezen csapást Enyedre.

Azt mondja a t. miniszter ur, hogy nem lát semmi aggodalmat vagy veszélyt abban, ha a törvényszék Gyula-Fehérvárra — ezt én teszem hozzá — az ágyuk torkába helyeztetik. Felhozott példát az igen t. miniszter ur több várat: Budát, Temesvárt, Komáromot; de a hasonlatosság nem áll, mert pl. Komárom várában tetemes lakosság létezik, tehát van több független ember, kik a bíróra befolyának, hiszen a bírós is csak tö-redekeny ember. Fehérvárott a várban azonban mindössze csak 13 ház van, mely nem a katonasá-gé, vagy a püspökségé. Vajon a mi elődeink hibáztak-e — de nem jól fejezem ki magamat, vajjon egész Európa hibázott-e, midőn mint min-den más alkotmányos ország a maga képviselőit erkölcsileg támogatni akarta és kimondta, hogy a képviselő személye az országgyűlés folyamata alatt sérthetetlen. Ez ugyan most mitigálva van, a mennyiben a képviselőt a háztól kikérhetik, de az általános elv azért mégis áll. Vajjon miért lenne a bírónak több morális ereje, mint egy képviselőnek, miért lenne az utóbbinak több morális támasza szükségére?

Perczel Béla, igazságügyér (közbeszól) ki támadja meg ezen állítást?

Kemény István br: Én, a szóló, állítottam sremben imígy a kérdést. A várparancsnok, ki ha nem is feltétlen, de hatalmas ura azon darab földnek; hát valamely politikai színezetű üldözés esetében vajjon nem fog-e befolylni a törvényszékre? Azt mondják a juristák, hogy nem. Én azt mondtam, hogy igen. Mert annak a törvényszéki elnöknek is lehet felesége, gyermeke, s ha p. o. családja közül valaki megbetegszik s fel kell hoz-natni az orvost a városból, a parancsnok azt mond-hatja: „már be van az erd kapuja zárva, ki-niitni — nicht erlaubt.“ (Derültég.) Legkevesé-

sem csúszok Gyula-Fehérvár jelenlegi parancsno-kára, kit nincs szerencsém ismerni.

Sokat beszélnek Gyula-Fehérvárnak nagy iparáról. Nem tagadom, hogy Gyula-Fehérvárt csakugyan csinálnak ruhaneműeket, (Derültég.) de az iparnak ezen ága Enyeden is virágzik. Valóban annyit hallottam Gyula-Fehérvár iparáról, hogy elhatároztam magamban személyesen felke-resni és minden áron meg is találni azon füstölő, a fellegeket verő magas kéményeket, a me-lyek a gyárak mellett vannak, mert falusi eszem-mel azt hittem, hogy ipar nem lehet gyár nél-kül, gyár meg kémény nélkül. (Derültég.) és itt engedelmet kérek a nagymélt. elnök ur, és a t. háztól arra, hogy legyen szabad részletekbe bo-csátkoznom, mert a részletezés az állítás valósá-gát mindig erősíti. Utóvégre csakugyan akadtam egy gyárra, melyben három nő dolgozott, kér-de-zősködésemmre, hogy csak ennyin vannak-e, — máig sem tudom magamban meghatározni, hogy a megsértett ambíció, vagy a megelégedés hang-ján, azt a feleletet kaptam, hogy néha vannak 10-en is, de most elmentek a többiek kukoricát tőzni.

Továbbá, hogy a t. ház a dolog valódi ál-lásával megismerkedjék, kimondom azt a titkot is, hogy ezen gyufagyár, — ha ezen tereynek egyik oldalát kiszedik, és az egyik folyósót ah-hoz hozzáadják, akkor az az egész gyár, kémi-nyestől együtt beléfér ezen terembe, és még ezen felül elég hely marad az erdélyi magyar intelli-gentia köréből azok befogadására, a kik Gyula-Fa-hérvárnak Enyed felett elsőbbséget adnának.

A mi a kereskedelmet illeti, elismerem, hogy Fehérvárt a hetivásárokr, — a megjelenő-köz odaérté azokat is, kik nem azon törvény-szék területéhez tartozván, ugyanazon alkalommal a törvényszékhez nem folyamodhatnak; — na-gyobbak. Elismerem, hogy a postai és telegraphi forgalom is nagyobb, de mi ennek az oka? Bi-zonyára nem valami roppant nagy kereskedelmi áramlat, hanem egyszerűen az, hogy ott sok iz-raelita lakik, kik ügyes és élelmes emberek lé-vén — mi nem hiba — egy forint nyereség re-ményeért mindig megreszkít egy 5 kros már-kut vagy 50 krt. a mennyibe egy telegramm ke-rül; tehát szerintem t. ház e postai és táviradai forgalomból nem lehet megítélni a kereske-delmet.

Arra is akarom alázatos tisztelettel figyel-meztetni a házat, mikép nehogy azt gondolja, hogy a Brassó és Vásarhelynél végződő vasút, mely Erdelynek ezen két pontját a széles vilá-gal köti össze, Fehérvárott találkozik; tény, hogy épen nem itt, hanem Tövisen találkozik, mely közelebb van Enyedhez, mint Fehérvárhoz.

Felhozta a t. minister ur a törvényszék ügyforgalmát. Öszintén megvallom, hogy mikor hivatalos adatokat hallok felemlíteni, mindig — a legzeledebb kifejezéssel élve — furcsán érzem magamat. Előttünk volt, — tudjuk mindnyájan, hogy a census ügyében a hivatalos, de nem való adatok szerint a választók száma 2 és fél%, a nem hivatalos, de való adatok szerint azonban már 7 és fél %-ra növekedett volna.

Felhozott az igazságügyér ő excellentiája által, hogy a gyulafehérvári törvényszéknél na-gyobb az ügyforgalom. Ismétlem, hogy én ezen hivatalos adatokra oly sokat nem adok, mert mindazok könnyedén azon kifejezés alá vonhatók, a mit a provisorium alatt tanultam: „Übertriebe-ner Dienst-Eifer.“ (nagy derültég.) ismétlem, hogy ez alá rettenetes sok fér, p. o. egy ügyes, eszes elnök, ki tisztviselőnek a munkáját olykor megnezi; teheti, jogában áll, az actákat valame-lyik bírótól bekérni, azokat átvizsgálni; midőn aztán a per a referens kezébe megint visszakerül, ha akarja, két szám szaporodás van.

A drótrámába kitesznek valamely hirdetést — egy szám; jelentik az elnökök, hogy eltelt a határidő — második szám; vétessék ki a hilde-tés és tétessék az örök nyugalomba — harmadik szám.

Nem merem azt állítani, hogy Fehérvárt mindez épen így van, hanem, a mit már most mondok, azt bizonyosan tudom. (Halljuk! hall-juk!) Állítom, tudom, hogy Enyednek megbukta-tására az előkészületek már évek óta folynak.

Most már bátor vagyok ő excoziája nyilatko-zataira visszatérni.

Az, hogy Gyulafehérvár inkább közepe a megyének, mint Enyed, e nem politikai vélemény, a miben könnyen lehet tévedni, hanem e tekin-tetben a kérelhetetlen mappá határoz. Gyulafehérvár most a megye szélére jutott, csuszott; ugyan-is ezen tszéki területből a topánfalvi járás Tor-da, az algyógyi és szászvárosi pedig Hunyadme-gyéhez csatoltatván; ismétlem, hogy Gyulafehérvár most már annyira a megyeszélére lett taszít-va, hogy, ha a tszéki elnök kocsi a szokott-nál csak egy kissé megy messzebb lőjáratait, és excoziál, nem jó vissza többé, mert más megye területén fogják el.

Azt nem erősítem, hogy Enyed épen az il-lelt tszéki terület közepén fekszik; de mégis in-kább fekszik a középpontban. Továbbá azt is ki-akaram emelni, hogy Fehérvár körül a ficsusnak és püspökségnek igen nagy jószágai lévén, álta-lán kevés személyt tágáló perek fordulnak elő.

Azt is méltóztatott ő excoziája az igazsá-gügyér mondani, hogy a puskaporos torony mes-sze van a tszéki épülettől; ez teljességgel nem

Hivatalos.

Sz. 395. — 1877. éln.

(261)

(2—3)

Árlejtési hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék és a kolozsvári kir. járásbíró hivatali helyiségei fűtésére az 1878-dik év januárius 1-től azon év utolsó napjáig szükségeltető 369. 6 köbméter tűzifa szállítására, ezennel az árlejtés közhírre tétetik.

Árlejtés helyéül a kolozsvári kir. ügyesség hivatali helyisége (bel-farkas-utca 12. sz.) megtartási napul pedig 1877-dik év augusztus 23-ka d. e. 9 órája tűzítik ki.

Kikiáltási árul köbméterenként 2 frt 92 kr. állapítatik meg és az összes 1017 frt. kikiáltási árnak 10% az árlejtésnél résztvenni akaró vállalkozó által, bánatpénzül leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok az árlejtésre kitűzött óráig, a kir. törvényszék elnökségénél elfogadtnak.

Az árlejtés alapját képező vállalati feltételek a hivatalos órákban, a kolozsvári kir. törvényszék elnökségénél megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1877. július 4.

A királyi törvényszék elnökétől

BIRÓ PÁL.

Sz. 275. — 1877. b. vtó.

(262)

(2—3)

Árverezési hirdetés.

A kir. törvényszéknek f. évi május-hó 18-ról 1878. sz. a. végzése folytán ezennel kihirdetetik, miszerint az id. Lévi Sámuel esődtömegéhez tartozó 11 db. „Victoria” biztosító-társasági részvény és 13,110 frt 9 krt. tevő kün levő activ követelések árverezésére határnapul f. évi július-hó 20-án reggeli 9 óra tűzítik ki, a telekkönyvi hatóság helyiségébe, a mikor is a krt 406-ik §-e alkalmaztatik.

Az árverezendő követelések kimutatása hivatalos órákban megtekinthetők végett, alólírtak k.-szappanyutca 3 sz. a. (Böckel-ház) hivatali helyiségében nyilvántartatik.

Kolozsvárt, 1877. június 26.

SZABÓ KÁROLY,
kiküldött végrehajtó.

Nem hivatalos.

(254)

(3—5)

CSIKI TESTVÉREK

Kolozsvárt

bel- és külföldi

természetes

ásványos gyógy

vizek

legnagyobb

hatásúak.

(178)

Névtelen

de azért eddig még is

folámulhatlan az én hajfestőszereim,

melyely egyszerű és gyors által a szürkülő hajnak és szakálnak káros következmény nélkül szép szőke, barna vagy fekete színt lehet adni.

A valódi becs sem a szabadalomban, sem valamely idegen nyelvből vett csillogó elnevezésben van, minél fogva nem csírázom föl a mondott dolgok egyikével sem hajfestőszereimet. Csak megjegyzem a magam sokévi használatának alapján, hogy a fennebb mondottak igazságon nyugszanak a kíváncsi megkérdező bérmentve a boroszlói elemző-vegytani laboratorium bizonyítványát annak ártalmatlanságáról és tartósságáról. E festőszereim nem folyadék, mint a legtöbb, hanem néven hirdetem készítmények: a hajnak sohasem adja a sajátos fémcsint, szaga nem támadja meg használat közben, vagy használat után az idegeket; a féneműt és a bőrt nem fogja meg, míg a hajba úgy beleszi magát, hogy szappan vagy luggal sem lehet lemosni; sőt még más festőszerektől elrontott, fém: vagy zöldes-sárga színt kapott hajak a kívánt színt nyírik az én festőszereim által. De ez nemcsak ártalmatlan, hanem még meg is akadályozza a hajhullást; előmozdítja a haj növekedését, mivel a korpa képződését elhárítja.

Ára: dobozonként férfi-haj és szakál festésére 2 frt 50 kr. — Nők részére kétszeres doboz 4 frt.

Hasonlóan kintűnőbeű

Noirceur,

folyékony, egészen ártatlan, teljesen megbízható hajfestőszereim, mely féneműt soha, hanem azonnal és mindig csak szép fekete színt ad, könnyű és egyszerű használati módja után (férfi-haj s. szakál 15—20 perc alatt megfesthető) mihiely felszerelt, a férfiak tetszéséért azonnal bealajozhatják hajukat, miként ez természetes fényt nyer.

Ára üvegesdobozban 2 frt 50 kr. Előrusítók nagyobb megrendeléseknél megfelelő ráadást kapnak.

S Z Á J V I Z,

a szájjüreg és fogak tisztán tartására, aromatisz szag és izell. Kintűnőben hatásos szer fájós és kellemetlen szagú fogak rothadására s meggyengülésére ellen.

Egy üveg Ára 60 kr. Megrendelések legálább is két üvegre teendők egyszerre.

Oly megrendelések, melyeknél a kívánt szőke, vagy barna színárnyalatnak megfelelő hajminta beküldetik, készíztetés vagy postai utánvét mellett eszközöltnék a alólírt készítőház intézendők.

Golob M.,

Bécs, 9. ker. Berggasse Nr. 8.

(225)

3—5 A.

FERENCZ JOZSEF

KESERUVIZ-FORRÁS

Balló fővárosi vegyész és Bernáth J. tanárak vegyelemzése egybehangzó eredményei szerint valamennyi budai, valamint bel- és külföldi keserűvizek között a legtöbb szilárd alkotórészt tartalmazza, és pedig a gyógyhatás előidézésére nézve eddig

még el nem ért mennyiségben s oly kedvező összetételi arányban,

hogy az okból enyhe izet miatt is mint legkellemesebb és leghatásosabb keserűviz

ajánló elismerésre talált. Forrás-nyomatványokkal s orvosi bizonyítványokkal ingyen szolgáltatunk. — Ezen víz kapható minden gyógyszertárban és fűszerkereskedésben s a forrásigazgatóságnál Budapestén.

(95)

(3—6)

Dr. J. Popp cs. k. udvari fogorvos urnak,

Bécsben, belváros, Bognergasse Nr. 2.

Egész udvariassággal felkérem önt, hogy a forduló postával az ön kitűnően teljes Anatherin-fogvizéből három üveggel nekem posta utánvétellel küldjön.

Tisztelettel: Kínáky Erzsébet grófnő, született Thun grófnő.

Prága, Hibernergasse Nr. 7.

Pozsony. Tisztelettel! Legyen olyan jó, hogy az ön igen teljes Anatherin-szájvizéből, nekem 12 üveggel posta utánvétellel küldjön.

Tisztelettel: Zichy István, cs. k. kamarás.

Alólírt egész készíttéssel bizonyítja dr. J. G. Popp cs. k. udvari fogorvos ur részére az igazságot megelégedőleg: hogy az ő Anatherin-szájvizét, már huzamos idő óta használja és az nem csak jószágért, hanem kellemes ízért is átalánosn kiválóan ajánlható.

Bécs. Eszterházy Terézia hercegnő.

Kapható: Kolozsvárt: Wolff dr. Hntz, dr. Engel, Valentini és Székely gyógyszerészeknél és Csapo 2. kereskedésben. B.-Hungarón: Holzer, gyógyszer. Dávid: Lengyel. Medgyesen: Foltner, Breckner C. gyógyszer. Nagy-Rudován: Oberth J. gyógyszer. M.-Vásárhely: Fogarasi D. és Bucher M. Tekelen: Wagner, gyógyszer. Gy.-Fehérvárt: Mihályes, gyógyszer. Próbák, gyógyszer. Székelyváros: Puhmann, gyógyszer. Reckert C. gyógyszer. Székelyvár: Dörmö, gyógyszer. Nagy-Károlyban: Fülöp C. gyógyszer. Nagy-Szebenben: Werner, Stengel J., Thalmayer Fr., Reichenberger Fr., Bethlenben: Bernáth, gyógyszer. Zilahon: Weiss, gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Táras és Ignác. Bosnyakban: Lányai J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp, gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek, gyógyszer. Salgóvár: Váraljai: Gorbner, gyógyszer. Szekesbányán: Müller, gyógyszer. Borsodban: Farkas és Jekel, gyógyszer. Segesvárt: Fr. Tóth J. B. M. Seelbacher, Beszterezsén: Fleischer, Tergovits Ed., Textoris G. B. N.-Almason: Bech M. G. Szent-Miklósban: Mikó M. Sz.-Udvartól: Beccasi Em. Földvart: Temmer E. Balazsalván: C. Schiessel gyógyszerész.

Stein János

könyvkereskedésében Kolozsvárt következő legújabb

művek.

Irka — írások.

Elbeszélések, emlékéjegyzetek, novellák, jellemvázlatok s több egyéb Tóth Kálmántól.

Ára fűzve 1 frt 50 kr. Diszkrétben 2 frt 50 kr.

Nemzetgazdasági szemle.

Évnyegedes folyóirat a nemzetgazdaság, pénzügy és statisztika köréből. Uj folyam. Szerkesztő György Endre. I. évfolyam. — I. füzet 1877. jan.—márcz. Ára 1 frt 60 kr.

Ujabb költemények.

Irta Darmay Victor. Ára csinosan fűzve 2 frt.

CORIOLANUS.

Irta William Shakespeare. Fordította Petőfi Sándor. Bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta Névy László tanár. Ára 60 kr.

Les Indes — noires par Jules Verne. Ára 1 frt 90 kr.

ARAB NYELVTAN, olvasmányokkal és szótárral.

Tekintettel a főbb sémi nyelvégekre és az élőnyelvre.

Irta dr. Hatala Péter. Ára 1 fit.

Czigány nyelvtan.

Irta Ilnatkó György, főgymn. rendes tanár. Ára 1 frt 20 kr.

Die vier Jahreszeiten.

Von L. A. Rossmässler. Fünfte Auflage. Ára 3 frt 25 kr.

A székely határőrség története.

Irta gróf TELEKI DOMOKOS.

A szerző hátrahagyott kéziratából közzé tette Szabó Károly. Ára 2 frt.

(A befolyó jövedelem a magyar írói segély-egylet alaptőkéje gyarapítására fordítatik.)

Zur Reform der Bau,

Feuerpolizei und Versicherungswesen in Ungarn. Von Dr. Gustav Lindner. Ára 50 kr.

Walther von der Vogelweide in Oestereich.

Von F. C. Wackernell. Ára 1 frt.

Uzsora törvények.

1868. XXXI. 1877. VIII. t. cz. Ára 15 kr.

Az osztrák—magyar monarchia leírása,

a középiskolák felső osztályai számára.

Jablonszky János tanártól. Ára 1 frt 20 kr.

Jesus Christus.

Drama in 5 Theilen von Felice Govean. Aus dem Italienischen. Ára 39 kr.

MIT TEGYÜNK?

Regény. Irta Csornyevsky N. G. Oroszból fordította Sárasyi Armin. Ára 1 frt 50 kr.

Az észjog vezérelvei.

Ért. kezés a „principium essendi, fendi et cognoscendi” nyomán. Irta dr. Wekerle László. Ára 1 frt.

A lélektani tanulmány

föltétlenül szükséges a művészetekkel foglalkozóknak. Bölcsészeti értekezés Bronbergtól. Fordította Ferenczy József. Ára 40 kr.

Törökországi képek.

Irta Márkus István. Ára 2 frt 50 kr.

A tenger fenekén.

Regény. Irta Cortambert Richárd. Ára 60 kr.

Román népdalok.

Fordították:

Ember György, Grozescu Julián s Vulcanu József. Ára 1 frt.

Konstantinápolyi emlékek.

Irta Tóth Béla. Ára 80 kr.

A birtokról,

annak védelme szempontjából ausztriai jog szerint. Irta dr. Uzoni Sándor. Ára 40 kr.

Magyarország némely törvényhatóságainak szabályozása.

1876. XX. XXXIII. 1877. I. II. III. IV. t. cz. Ára 40 kr.

Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy csárdás

Kolozsváry Gyulától. Ára 60 kr.

Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesítetnek utánvét mellett. Legcélzatosabban azonban a kívánt könyvek árát postautalvánnyal előre beküldeni, mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.

STEIN JÁNOS

ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN KOLOSVÁRT

minden bárhol megjelent és bárki által hirdett zenei mű eredeti bolli áron kapható, vagy, ha esetleg rakítáron nem volna, minden ártelenítés nélkül gyorsan megszerzendő.

A kül- és belföldi első zeneműkiadóval élen összeköttetésben állván, a legjellegesebb zeneeszközök művei a legújakkal összeköttetésben, úgy zongorák, mint mindenféle vonó- és fúv hangszerekre, mindig rakítáron tartatnak.

Különösen a magyar és román, egy a külföldi salon-zene eddig megjelent termékei a legnagyobb és legújakkal összeköttetésben vannak rakítáron, úgy, hogy e részben zenemű-irakítáron teljes és minden igénynek megfelelő.

Bátor vagyok ez alkalommal figyelmeztetni a vidéki t. cz. zeneműkereskedőket, hogy mindig szívesen küldök jeles és új zeneműveket megtekintés, vagy kiválasztás végett bémmentesen, s felkérem, hogy ebből kiválasztásokat és hogy milyennek zeneeszközököt önként, velem akár levélben, akár egy levelező lapon tudatni szíveskedjenek.

Az „Edition Peters” című rendkívül olcsó és jeles zenemű-kiadások mindig készletben vannak.

Zeneműjegyzékek kíváncsi ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdagon felszerelt hangjegy-rakítáron, kiváltságos pedig a különféle hangszerekre való iskolákat, gyakorlatokat és egyáltalában az instructív zenéi szabádon a t. zenetanár urak szíves figyelmébe ajánlom.

Magyar zene és ének legteljesebb

Minden

eddig megjelent

csárdások.

Román zene és ének legteljesebb

rakítáron.

(197)

(6—*)